

eHelse:

Oppdatering om IT og ELIN-t

For kort tid siden hørte jeg om et tilfelle hvor Norsk Helsenett hadde oppdaget en kunde som hadde vært uten nett i seks timer. Det var en tannlege.

Tannlegen ble kontaktet. Han hadde pasient akkurat da, men kontakten kom i gang litt senere. Noen små lys på klinikken ble sjekket, tiltak ble gjort, og i løpet av fem minutter var klinikken tilbake på nett. Denne overvåkingen er en liten del av den sikkerheten som bygges rundt helsenettet. I tillegg til en forhåpentligvis stadig utvikling og forbedring av nettet.

Det er alltid hyggelig å høre en positiv historie. Ofte er det de negative som dominerer. Ikke fordi det er flest av disse, men fordi folk har en tendens til å prate høyest om det negative. For eksempel hører man langt oftere historier om de visdomstannfjerningene som gikk dårlig. Den som gikk (overraskende) bra blir ingen god vandrehistorie.

Det har vært noen lidelseshistorier i forbindelse med helsenettet, men for mange har det gått bra. HELFO-oppgjøret over nett fungerer godt, det samme gjør SMS. Nettverkshastigheten ble doblet fra nyttår. Og stadig flere kommersielle tilbud er tilgjengelig i nettet, det kan være fjerndrift, back-up, betalingsløsninger eller regnskap. Også de fleste av disse fungerer veldig bra. Men de viktige sakene, de vi ikke kunne få på «vanlig» internett, har latt vente på seg.

Fremover eller bakover?

Verden går noen ganger fremover, noen ganger bakover og noen ganger bare litt til siden. Vi tok et byks for litt over to år siden, da vi bedret informasjonssikkerheten, flertallet av tannlegene koblet seg til helsenettet og trykdeoppkjørene begynte å gå elektronisk.



NTFs visepresident Jørn André Jørgensen oppsummerer hvordan tannlegene beveger seg fremover, elektronisk sett. Foto: Kristin Aksnes.

Det ble heftig diskutert om dette var fremover eller bakover. Jeg mener det var fremover. Samtidig ble dere tannleger vist noe om hva fremtiden skulle bringe. NTF har de siste årene jobbet veldig hardt med å få til denne «fremtiden». Det har vært et omfattende, og til tider frustrerende arbeid, men nå ser det omsider ut til å bære frukter.

Stadig fremover

I skrivende stund har jeg nettopp kikket på utkast til prosjektplaner for eResept, sykemelding over nett og elektronisk henvisning, epikrise og dialog. Alle forslag til datoer for når tannlegene skal kunne dra nytte av disse løsningene er i 2013. Jeg kan dessverre ikke være mer detaljert før både styringsgruppe og leverandører har fått sagt sitt. Men i praksis betyr dette at dere tannleger etter all sannsynlighet kan sende inn eRecepter, elektroniske sykemeldinger, og sende pasientinformasjon til hverandre i løpet av dette året. Dette inkluderer henvisning og epikrise med, i første omgang, et begrenset antall røntgenbilder. Løsningen for mange, og

store bilder er klar, men jeg vet ikke akkurat når den kommer i drift. I tillegg kan man bruke noe som heter en dialogmelding som er en enklere kommunikasjonsform for eksempel når en kjeveortoped skal be den faste tannlegen om å trekke en tann før en gitt dato. Begge de to journalleverandørene som er med i ELIN-t, Opus og Nextsys, har versjoner som kan sende slikt frem og tilbake.

Rammet av rot

Vi tannleger har vært hardt rammet av alt rotet rundt elektronisk kommunikasjon i helsesektoren for øvrig. NTF har hatt mye kontakt, og kommet med mange innspill. Dessverre har det tatt lang tid å få viktige forhold på plass. Fremdeles er vi ikke i mål. Det betyr at vi fremdeles ikke har en løsning vi vet vil fungere når vi ønsker å kommunisere med resten av helsesektoren; leger, sykehus og kommunal pleie- og omsorgstjeneste. Det ligger i våre planer å undersøke hva som skal til, og gjennomføre dette. Men her kjemper vi med forhold vi ikke har makt over, knapt

nok innflytelse. Derfor tør jeg ikke si noe om når dette blir mulig. Jeg skal forsøke å komme med hyppigere oppdateringer på tannblogg.no.

Synliggjør tannhelse

NTF har også nettopp kommentert Stortingsmelding nr 9 og 10. Nr. 9 heter En pasient – En journal, den såkalte eHelse-meldingen. I tillegg har vi på høring forskrift om kjernejournal. For alle disse er det viktig å synliggjøre pasientenes og tannlegenes behov. Spesielt i stortingsmeldingen tegnes noen store visjoner for fremtidens elektroniske løsninger. Hvilke visjoner som er realistiske, og hvilke som ender som luft-slott gjenstår å se. NTF jobber for at tannlegene og tannhelse skal være synlig og tatt hensyn til i det arbeidet som gjøres. Vi blir nok aldri sentrale, men vi må heller ikke bli glemt.

Frivillig – og lurt

Å ta i bruk mulighetene er denne gangen helt opp til tannlegene, ingen myndighetskrav denne gangen. For mange vil dette være en terskel. NTF vil gjøre det vi kan for at terskelen skal bli så lav som mulig. Men til syvende og sist er det tannlegene som må ta skrittet.

Når jeg er innom dette må jeg igjen komme med en liten bekymring. Vi vet utfra tall fra HELFO, NHN og andre leverandører at minst 2 150 tannleger

kan sende inn elektronisk oppgjør over helsenettet, men at bare 1 700 gjør det. Sannsynligvis kan ytterligere 600 sende over nett hvis de investerer i et smartkort til 250 kroner. Minst 450 tannleger har altså gjort alle investeringer, installasjoner og så videre., men unnlater å hente ut gevinstene. Det er dårlig økonomi, for elektronisk HELFO-oppgjør gjør faktisk hverdagen litt enklere.

I tillegg sender nesten 1 200 tannleger oppgjørene på papir, de aller fleste sender utskrifter fra en elektronisk journal. Noen av disse er sikkert koblet til nettet også, men de som ikke er det kunne sendt på CD og spart seg selv for både administrasjon og porto. Det er ikke nødvendigvis de store summene, men investeringen er allerede gjort. For pasientene er det bekymringsfullt at disse 1 200 bare står for 6–7 prosent av de totale trygdeoppgjørene, her er det nok mange som ikke får rettighetene sine. Men det er en annen sak.

Legger til rette

ELIN-t har allerede piloter som tester løsningene først. I tillegg planlegges det mindre grupper som skal ta løsningene i bruk først. Vi må erkjenne at det som for oss som nærmest lever med PCEr og disse løsningene virker enkelt, for andre kan være et nærmest uoverstigelig hinder. Derfor prøver vi å finne

ut så mye som mulig om potensielle problemer og lage så gode veiledninger som mulig. Leverandørene vil nok for de fleste være de som gir mest hjelp og veiledning, men både ELIN-t og NTF må hele tiden vurdere hvordan vi kan bli bedre på å lage gode, oversiktlige oppskrifter på hvordan dere tannleger kan ta i bruk løsningene. Kanskje er det fordi dette mangler at 450 tannleger fremdeles ikke sender HELFO-oppgjøret over det helsenettet de allerede har betalt for.

Tålmodige og raske

Norske tannleger har vært tålmodige, kanskje for tålmodige. Samtidig har vi sannsynligvis vært den helsepersonellgruppen som har hatt raskest fremgang innen IT-løsninger. Det skyldes nok mange ting, men først og fremst en vilje og evne til å stå på for å drive tannhelseverden fremover. Det er derfor vi leverer oppdatert behandling av god kvalitet, med moderne og sikkert utstyr. Så får vi håpe vi dette året blir belønnet for investeringer og innsats. Til slutt: Jeg kommer fra nå av til å omtale hele IT-området for eHelse. Det er det som er terminologien i resten av helsesektoren for tiden.

*Jørn André Jørgensen
Visepresident i NTF*